

# DIEVS KĀ MĀKSLINIEKS

SABATA PĒCPUSDIENAI

## NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jes. 64:5-8, Ps. 51:10, Ebr. 8:1-5, 1. Kor. 23:5, Rom. 11:33-36, Ap. d. 9:1-22.

## ATMIŅAS PANTS:

„Vieni es izlūdzos no Tā Kunga, pēc kā es kāroju: ka es varu palikt Tā Kunga namā visu savu mūžu, skatīt Tā Kunga jaukumu un pielūgt Viņu Viņa svētajā vietā.” (Ps. 27:4)

## GALVENĀ DOMA:

Dievs kā mākslinieks? Ko tas nozīmē? Un kāda tam nozīme mūsu dzīvē?

**L**īdz šim mēs esam aplūkojuši dažādus mūsu Kunga aspektus: trīsvienību, Dieva Lsvētumu un Dievu kā Pestītāju. Tomēr Rakstos ir viens Dieva attēls, kam reti kad tiek pievērsta uzmanība, un tas ir – Dievs kā mākslinieks.

Daudzi cilvēki apgalvo, ka viņiem nav intereses par mākslu. Daudzi kristieši par to zina maz. Viņi zina, kas viņiem patīk, bet tas nav nekas vairāk par sevis pazišanu. Citi atzīst, ka māksla eksistē, bet viņi nekad nav pārdomājuši tās vērtību vai derīgumu. Kristietība bieži ir bijusi divkosīga attiecībā uz mākslu. Reizēm māksla ir pasludināta par nereliģiozu un ļaunu, citreiz estētika nosaukta par sekulāru „relīģiju” ar nopietniem pielūdzējiem. Lai gan ir daudz kristīgu rakstnieku, viņi reti ir mēģinājuši saistīt „skaistuma” koncepciju ar centrālajām kristietības doktrīnām.

„Skaistums ir patiesība, patiesības skaistums,” rakstīja dzejnieks Džons Kīts. Lai gan Kīts noteikti pārspilē šo jautājumu, Dievs patiešām ir patiesība, un patiesība ir skaista. Radišana pati par sevi liecina, ka Dievs ir mākslinieks un ka Viņš mīl skaisto.

*Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 17. martā!*

# DIEVS KĀ PODNIEKS

„Bet, ak, Kungs, Tu taču esi mūsu Tēvs! Mēs esam māls, bet Tu mūsu veidotājs, mēs visi esam Tavu roku darbs.” (Jes. 64:8)

*Kad Bībelē pirmo reizi Dievs atklāj savas prasmes strādāt ar „mālu”? 1. Moz. 1:26, 27, 31, 2:7.* \_\_\_\_\_

Raksti iesākas ar to, ka Dievs rada pirmos cilvēkus no „zemes pišļiem”. Patiesībā ebreju vārds „cilvēks” (adam) ir cieši saistīts ar ebreju vārdu „zeme” (adamah-a). Šī valodnieciskā saikne atklāj brīnišķīgo patiesību par Dievu kā podnieku. Viņš mūs patiesām izveidoja no māliem. Ir grūti iedomāties, kā tāda būtne kā cilvēks, ar asinīm, kauliem, ādu, nerviem un visām brīnišķīgajām ķermeņa daļām, varēja tikt izveidots no zemes. Mūsu eksistence ir brīnums, kas ir augstāks par mūsu saprašānu.

Lai gan zināmā mērā salīdzinājums ar podnieku darbojas, jo Kungs izmantoja mālu, lai izveidotu mūs, no otras puses (kā tas parasti ir, meklējot salīdzinājumus, lai izskaidrotu Dieva darbu un spēku), tas neatīno atbilstoši Viņa radošumu un mākslinieciskumu. Galu galā, kurš podnieks spētu paņemt mālu un pārvērst to dzīvā, elpojošā būtnē?

*Izlasī Jer. 18:3-10, Jes. 64:5-8, Ps. 51:10! Kā Dieva salīdzinājums ar podnieku ir izmantots dažos no šiem pantiem?* \_\_\_\_\_

Viena šajos pantos izteiktā doma ir, cik bezspēcīgi mēs esam Dieva spēka priekšā. Mēs zināmā mērā esam kā māls podnieka rokās. Atbildīgais elements, protams, ir podnieks, nevis māls.

Vienlaikus Dievs darbojas, lai atjaunotu mūsos savu līdzību. Dievs rūpējas par savu fizisko radību, bet cik daudz vairāk Viņš rūpējas par to skaistumu, ko Viņš vēlas ielikt mūsos! Mums ir jāpakļaujas, jāmirst sev un jāsadarbojas ar Kungu, kas cenšas, cik vien tas ir iespējams, atjaunot mūsos sākotnējo garīgo un morālo skaistumu, kas mums reiz piemita. Protams, ārējās izpausmes var būt skaistas, bet svarīgāks par to ir iekšējais skaistums.

*Krievu rakstnieks Fjodors Dostojevskis ir radījis fiktīvu personāžu, par ko viņš pats saka, ka tam piemīt „skaista dvēsele”. Ko tu saproti ar „skaistu dvēseli”? Kas tevī saskan ar šo ideālu un kas nesaskan?* \_\_\_\_\_

# DIEVS KĀ ARHITEKTS

*Pēc tam kad Dievs dramatiskā veidā bija atbrīvojis Israēlu no verdzības Ēģiptē, Viņš aizveda tos uz Sinaja kalnu. Tur Viņš savienojās ar tiem svētā derībā. Kāda vieta starp visām dažādajām pamācībām, ko tiem Viņš tur deva, bija skaistumam? 2. Moz. 25:1-9.*

2. Mozus grāmatas pirmā puse runā par Israēla brīnumaino atbrīvošanu no Ēģiptes. Grāmatas otra puse runā par jautājumiem, kas saistīti ar skaistumu. Dievišķajām pamācībām 2. Moz. 25:1-9 seko 2. Moz. 25:10-31:11, kur aprakstīts Dieva „projekts” pārnēsājamai teltij, tās mēbelēm un priesteru drēbēm. No 2. Moz. 35:1 līdz pat grāmatas beigām (2. Moz. 40:38) atrodami Dieva doti detalizēti apraksti kopā ar precīziem norādījumiem, kā to visu izgatavot. Šie ziņojumi satur daudz detaļu no mākslas zinātnes.

Šī detaļu kolekcija daudziem mūsdienu kristiešiem ir garlaicīgs lasāmgabals. Bet Dievam patika šīs daudzās pamācības ne tikai atklāt tikko atbrīvotajiem vergiem, bet arī iekļaut Rakstos.

Pirmajās piecās Bībeles grāmatās ir gandrīz piecdesmit nodaļas, kas satur precīzus Dieva norādījumus par svētnīcas skaistumu. Viņš nodrošina ne tikai arhitektūras projektu, bet arī precīzus norādījumus attiecībā uz iekārtojumu. Svarīgi ir tas, ka uz Sinaja kalna Dievs ne tikai deva desmit baušļus, savus norādījumus, kā paklausīgi ievērot derības attiecības, bet arī specifiskus norādījumus, kā izveidot bagātīgu struktūru, iesaistot gandrīz visus mākslas veidus.

Dievs bija visa tā arhitekts, iedvesmojot amatniekus pat vismazāko detaļu dekorēšanā. Nekas nebija atstāts cilvēka ziņā. Pirmajās piecās Mozus grāmatās ir vairāk nodaļu par svētnīcas plānošanu un tai sekojošiem būvdarbiem un iekārtošanu, nekā par visu pārējo.

*Pēc kāda parauga tika veidota zemes svētnīca, un ko tas mums stāsta par Dieva mīlestību uz skaistumu? 2. Moz. 25:9, Ebr. 8:1-5.*

Ja zemes svētnīca bija tikai debesu svētnīcas „ēna”, tad mēs tik tikko spējam nojaust, kāds skaistums ir redzams īstajā svētnīcā, ko veidojis pats Dievs.

*Kā tu domā, kāpēc svētnīcai vajadzēja būt tik skaistai? Varbūt lai cilvēkiem rastos godbijība Dieva spēka un varenības priekšā? Varbūt lai palīdzētu viņiem ieraudzīt savu vajadzību šī varenuma priekšā? Kā izpratne par svētnīcas godību var palīdzēt mums labāk saprast Dieva raksturu pretstatā mūsu pašu laicīgajam un grēcīgajam raksturam?*

# DIEVS KĀ MŪZIKIS

„Vārtu sargu lai ir četri tūkstoši, un četri tūkstoši lai ir Tā Kunga slavinātāju, ar instrumentiem, ko es esmu darinājis Dieva slavināšanai.” (1. Laiku 23:5)

Mēģini iedomāties augstākminētajā pantā aprakstīto ainu: četri tūkstoši cilvēku spēlē mūzikas instrumentus Kunga slavai! Tam vajadzēja būt lieliskam dievkalpojumam.

Dieva mākslinieciskā izpausme neaprobežojas ar tēlotāja mākslu. Rakstos mēs atrodam, ka tāpat kā arhitektūra arī Israēla liturģija bija Kunga iedvesmota. Dievam patīk arī skaista mūzika.

*Kā ķēniņš Dāvids apraksta psalmu komponēšanu, ko Israēls izmantoja pielūgsmē?*  
2. Sam. 23:1, 2. \_\_\_\_\_

Dāvids skaidri ziņo, ka Kungs viņu iedvesmoja sarakstīt tās dziesmas, ko viņš sarakstīja. Lai gan tas nenozīmē, ka Kungs rakstīja vārdus un mūziku viņa vietā, tas atklāj, ka Kungam bija svarīgi, kāda veida mūzika tika spēlēta. Citādi – kāpēc lai Viņš to iedvesmotu?

*Izlasi 2. Laiku 29:25. Ko tas mums stāsta par Kunga lomu mūzikā, kas tika spēlēta viņu dievkalpojumos?* \_\_\_\_\_

Visā Vecajā Derībā, kur ir ziņots par dievkalpojumiem templī, mūzikas apraksti ir uzkrītoši un iespaidīgi. Iztēlojies, piemēram, pielūgsmes gaisotni 1. Laiku 23:5 aprakstā. Četri tūkstoši instrumentu! Lai arī kā šī mūzika skanēja, tā noteikti nebija garlaicīga vai sausa!

Kāds varētu uzskatīt, ka estētiskā dimensija neiederas svētajā pielūgsmē un ka vēsturē visas tautas to ir izmantojušas savu dievu pielūgsmē. Tomēr Israēls vienīgais apgalvo, ka Dievs pats izveidoja katru savas pielūgsmes aspektu, ieskaitot arhitektūru, mēbeles, priesteru apģērbu un liturģiju. Nevar būt nekādu šaubu, ka Dieva Vārdā mākslinieciskais dizains ir atļauts. Ikviens, kas atmet estētisko dimensiju, vai uzskata, ka būt par mākslinieku kristietim ir nepiemēroti, dara to pret Rakstiem.

*Lai gan mums nav zināms, kāda bija mūzika israēliešu dievkalpojumā, tā noteikti bija skaista un pacēla dvēseli preti Kungam. Kāda ir mūzikas loma mūsdienu draudzē? Kā mēs varam būt droši, ka tā pilda tādas pašas funkcijas, tas ir, paceļ dvēseli pie Dieva, nevis aizved mūs pretējā virzienā?* \_\_\_\_\_

# DIEVS KĀ RAKSTNIEKS

Bībeles zinātnieki bieži vien ir pārsteigti par neticamo literāro kvalitāti, kas saskatāma Bībelē. Daudzās laicīgajās skolās literatūrā māca par Bībeli. Skolēni un studenti pēta to nevis tāpēc, ka tas ir Dieva Vārds, bet vienkārši tās literārā skaistuma dēļ.

Mums kā kristiešiem ir priekšrocība baudīt ne tikai Rakstu literāro skaistumu, bet arī mācīties patiesības par Dievu, kā Viņš ir atklāts Bībelē. Nav šaubu, ka stāstījumu un dzejas mākslinieciskā uzbūve, ko ir ietekmējis Kunga Gars (lai gan tos pierakstīja Dieva pravieši), ļoti palīdz mums saprast tur ietverto patiesību.

Apustulis Pāvils, piemēram, savās sarežģītajās teoloģiskajās lekcijās regulāri uzsver savu mācību, izmantojot spēcīgus literāros līdzekļus. Piemēram, Vēstules romiešiem pirmajās vienpadsmit nodaļās Pāvils sniedz visaptverošu ziņojumu par evaņģēliju. Pārskatī šīs nodaļas un pieraksti dažādās tēmas, kurām Pāvils šeit pieskaras!

*Izlasī Rom. 11:33-36. Kas šeit notiek pēc visa tā, kas bija iepriekš? \_\_\_\_\_*

Līdzīgi tūristam, kas, kājām ejot, sasniedzis kāda augsta kalna virsotni, apustulis, kas bija ierauts plašajā glābšanas vēstures panorāmā, tagad izplūst slavas dziesmā. Pirms Pāvils turpina izklāstīt evaņģēlija praktisko pusi, viņš nododas pielūgsmei.

Šo sīki izstrādāto ritmu Pāvils izmanto vairākas reizes savās vēstulēs: pirms praktiska padoma izteikšanas ir sarežģītas teoloģiskas pārdomas, kas savītas ar Dieva slavēšanu.

Atklāsmes grāmata ir papildīta ar iespaidīgu literāro izteiksmes līdzekļu mozaīku, ar kuras palīdzību Dievs attēlo glābšanas vēsturi. Liela daļa no šīs grāmatas ir ņemta no Vecās Derības. Lasītājs sastopas ar ārkārtīgi sarežģītu vārdu, frāžu un tēmu gobelēnu, kas pārņemts no citiem Bībeles rakstniekiem, bet tagad saausts kopā pavisam citā audumā. Pēdējā Bībeles grāmata stila ziņā pilnīgi atšķiras no tā, ko izmantoja Pāvils un evaņģēliju autori. Tā vietā mūs pārpludina pamatīgi estētiski demonstrējumi, kas rūpīgi izvietoti ap septiņām debesu svētnīcas ainām, no kurām katra ieiet arvien dziļāk debesu galmā.

Atklāsmes grāmata ir ļoti estētiska. Dievs būtu varējis iedot Jānim parasto vēsturisko dokumentu standartu, lai attēlotu glābšanas stāstu. Taču tā vietā mēs atrodam pārsteidzošas tēlainas ainavas, kas parāda, kā norisinās lielā cīņa starp Kristu un sātanu, paplašinot izmantotās apokaliptiskās ainas no Daniēla un Ecēhiēla grāmatām.

*Iedomājies, ka lasi Bībeli tikai kā literāru darbu! Pārrunājiet, kā var palaist garām galveno domu! Kādas mācības mēs varam apgūt par to, cik viegli ir pilnībā palaist garām patiesību, kaut arī tā ir tavā acu priekšā?*

# DIEVS KĀ TĒLNIEKŠ

Dievs ir arī tēlnieks, bet viņu neierobežo granīts vai marmors. Viņš veido mūsu raksturus. Viņš spēj paņemt grēcīgu cilvēku un veidot, cirst un kalt tikmēr, kamēr cilvēks atspoguļo kaut ko no debesu godības. Dievs ir devis plašus pierādījumus, ka Viņam ir šādas pamatīgas prasmes. No viena Bībeles vāka līdz otram mēs redzam, kā cilvēkus, ko mēs varētu uzskatīt par nepievilcīgiem un bezvērtīgiem, Dievs pārveido par kaut ko skaistu.

*Nosauc dažus Bībeles varoņus, kam ir bijusi vajadzīga garīgā tēlniecība! Kādas nepieciešamās izmaiņas tika izdarītas viņu dzīvē? Piemēram, Jēkabs (1. Moz. 32:22-30), Dāvids (Ps. 51), Pēteris (Lūk. 22:31, 32), Pāvils (Ap. d. 9:1-22). Kurus varoņus tu vēl vari atcerēties, un kādas izmaiņas notika viņos? \_\_\_\_\_*

Labs piemērs ir arī Marija Magdalēna. „Marija tika uzskatīta par lielu grēcinieci, bet Kristus zināja apstākļus, kas bija veidojuši viņas dzīvi. [...] Viņš šo sievieti bija izrāvis no izmisuma un bojāejas. Septiņas reizes Marija bija dzirdējusi, kā Viņš norāj dēmonus, kas pārvaldīja tās sirdi un prātu. Tā bija dzirdējusi Viņa karstās aizlūgšanas Tēva priekšā. Tā zināja, cik grēks ir pretīgs Viņa neaptraipītajai skaidrībai, un Viņa spēkā tā uzvarēja.

[...] Viņa, kas bija kritusi un kuras prāts bija kļuvis par ļauno garu mitekli, nonāca ļoti tuvā sadraudzībā ar Pestītāju un kalpoja kopā ar viņu. [...] Marija stāvēja pie krusta [...]. Marija bija pirmā pie kapa pēc Viņa augšāmcelšanās. Marija pirmā paziņoja par augšāmcelšanos Pestītāju.” Elena Vaita „Laikmetu ilgas”, 568. lpp.

Glābšanas vēsture ir pilna dievišķa radošuma, kas atjauno kritušajos cilvēkos zaudēto „Dieva līdzību”. Evaņģēlijs nav sejas kosmētika, bet gan dzīvības jautājums – tas maina orientāciju, darbojoties dziļi un ātri savā attīrošajā, slīpējošajā un izdaiļojošajā spēkā. Jēzus Kristus evaņģēlijs būvē radoši, viengabalaini un pilnīgi. Atjaunota būtne ir dievišķā radošuma rezultāts, iekšēji atjaunojot skaistumu krituša, grēcīga cilvēka dzīvē.

*Skulptūras veidošana ietver kalšanu, slīpēšanu un varbūt pat kādu daļu noskaldīšanu. Kuras tavas dzīves daļas ir nepieciešams mazliet vairāk apstrādāt? Cik lielu pretestību tu parādi šī ne vienmēr patīkamā procesa laikā? \_\_\_\_\_*

**TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:**

„Lai Dieva pārveidojošais spēks tiek piedzīvots katra atsevišķa draudzes locekļa sirdī, tad mēs redzēsīm Dieva Gara pamatīgo darbību. Jēzus nāves rezultāts nav tikai grēku piedošana. Viņš pienesa bezgalīgu upuri, ne tikai lai atņemtu grēku, bet arī lai varētu pārveidot, izdaļot un atjaunot sagrauto cilvēka dabu un sagatavot to Dieva klātbūtnē.” Elena Vaita „Manuscript Releases”, 6. sēj., 11. lpp.

„Cik nopietni un neatlaidīgi mākslinieks strādā, lai pilnīgi attēlotu uz audekla savu modeli! Cik čakli tēlnieks tēš un kaļ akmeni, lai veidojums pēc iespējas vairāk atgādinātu oriģinālu! Tā arī vecākiem vajadzētu strādāt, lai veidotu, pulētu un tīrītu savus bērnus pēc parauga, kas viņiem ir dots Jēzū Kristū. Kā pacietīgs mākslinieks studē un strādā, un zīmē plānus, lai viņa darba auglis būtu pēc iespējas pilnīgāks, tā vecākiem vajadzētu uzskatīt par labi pavadītu to laiku, kad viņi ir bijuši aizņemti, mācot bērnus derīgai dzīvei un sagatavojot viņus mūžīgajai valstībai. Mākslinieka darbs salīdzinājumā ar vecāku darbu ir niecīgs un mazsvarīgs. Viens darbojas ar nedzīvu materiālu, izveidojot skaistas formas, bet otrs strādā ar cilvēkiem, kuru dzīves var izveidot vai nu labas, vai ļaunas, cilvēcei vai nu par svētību, vai lāstu. Tie vai nu aizies tumsā, vai arī dzīvos mūžīgi nākotnes bezgrēcīgajā pasaulē.” Elena Vaita „Bērna vadonis”, 476., 477. lpp.

**JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:**

1. Kādas ir bijušas tavas iespējas attīstīt un izmantot kādas mākslinieciskās spējas? Radot kaut ko skaistu, cik daudz tu padomā par to, ka šis radišanas akts ir viens no veidiem, kā atspoguļot „Dieva līdzību”? Kā vēl tu atspoguļo Kunga radošo spēku, izmantojot savas radošās spējas?

2. Palūkojies apkārt radītajā pasaulē, dabā, pēc tik ilgas atrašanās grēka ietekmē! Kādos veidos tas spēcīgi liecina ne tikai par Dieva radošo spēku, bet arī par Viņa kā par mākslas meistarību un par Viņa skaistuma mīlestību? Kas dabā tev liekas patiešām skaists un kāpēc?

3. Kā mēs runājam ievadā, kristiešiem vienmēr ir bijuši aizspriedumi pret mākslu. Kāpēc tas tā ir? Kādi slazdi ir mākslā? Vienlaikus kā mēs varam izmantot savas mākslinieciskās dāvanas, lai tās pagodinātu Dievu un Viņa valstību?

**KOPSAVILKUMS:**

Dieva mākslinieciskās spējas ir novērtētas pārāk zemu. Viņa radītā pasaule bieži tiek novērtēta, bet Viņa māksliniecisko spēju izpausmes Viņa lieliskās spējas atklāj daudz plašāk. Dievs ir paredzējis, ka kristiešiem īpaši vajadzētu būt „skaistuma” avotam tumsā – uz šīs mirstošās planētas.